

СВОБОДА

FOUNDED 1983
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00
UNA members \$1.25 a month. Change of address — \$1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda"

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті, дописи підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає своїх читачів від надання матеріалів, які не відповідають дійсності. Надання матеріалів означає погодження з тим, що автор несе відповідальність за зміст своїх матеріалів. Редакція не несе відповідальності за зміст матеріалів, наданих авторами. Редакція не несе відповідальності за зміст матеріалів, наданих авторами.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Американська дипломатія

Немає двох слів, що останні поразки американської дипломатії в Лівані і інших частинах світу, викликають ряд коментарів, дискусій та публічних дебат. В тому ж самому часі світ не закриває очей на поступ советської дипломатії. Порівнюють осіги тих двох супер-світових потуг, пересічний американський читач-громадянин не може зрозуміти, чому Москва тріюмфує у своїй дипломатії, тоді коли Америка не може цього робити.

Советський уряд порушував і порушує далі всі писані міжнародні договори, однак, не зважаючи на це, західні провідники продовжують добиватися дальших договорів з Москвою.

Едгар О'Балланс, англійський автор понад 20-ти книжок на теми міжнародної політики, в останньому році написав більшу книгу п. з. "Сліди ведмеда", в якій докладно переповідає про зріст і поширення советських впливів по світі.

Цей автор закидає головну західній дипломатії, що, на його думку, вони створюють свою опінію про советських дипломатів не на підставі їхніх діл, а радше беручи до уваги їхні слова.

"Західні провідники від довгого часу є наче очаровані, вірючи, що советські провідники, думуючи і діючи так само як західні провідники, особливо, якщо йдеться про добре правління і сердечні відносини між народами. Вони передусім вірять в це, що вони все зроблять, що в їхній силі, щоб уникнути третьої світової війни, що напевно була б атомовою війною..."

Советський провід має хижацький і імперіалістичний характер, це досі собі цього не усвідомили західні провідники. На Заході ще й нині не хочуть знати, що советські провідники виконують давню заплановану мету, щоб досягнути світової гегемонії. Це основне незрозуміння Заходу цілей Москви все ставляло Америку в некорисне положення у відношенні до Советського Союзу. Советські провідники не мають бажання бути "рівними" з іншими країнами, і паритет не має місця у їхньому лексиконі, бо такий паритет означав би застій, а не поступ і агресію...

Головною перешкодою в осягненні світової гегемонії Москвою є Америка, яку Москва вважає своїм "смертельним ворогом". У результаті, совети сьогодні працюють як і працювали в минулому, з метою зменшення сили, впливу і престижу Америки та з метою ізолювати її від решти світу. Советські провідники працюють беззастановно, щоб відокремити Америку від країн, які доставляють Америці сировину, і тим способом ослабити Америку економічно і політично.

О'Балланс пише, що так як Гітлер ясно і одверто заявив, що цілпо нацистської Німеччини був підбій цілого світу, так саме це роблять російсько-советські провідники. Цитуючи Брежнєва з-перед кількох років, автор переказує наступне: "Ми, комуністи, будемо змушені дещо йти на штурку капіталістів, але тільки на короткий час. Ми потребуємо їхніх позичок, їхніх різнорічних продуктів і їхньої технології. Але ми будемо продовжувати масивне зброєння і в половині 1980-их років у нас буде можливість повернутися до більш агресивної закордонної політики, призначеної до осягнення переваги над Заходом". Згаданий автор твердить, що плани і передбачення Брежнєва майже в цілості сповнились.

О'Балланс дуже добре описує, як Захід посередньо і непосредньо допомагає збагачуватися своїм непримиренним ворогом. Тому, хоч советська економіка буде далі клигати, а швидкість советського зброєння сповільнить своє темпо, — то населення СССР, завдяки Заходові, буде краще відживлятися, тобто взагалі втішатиметься вищим життєвим рівнем. Насувається запит, чому Америка мусить доставляти і годувати тих людей, які в майбутності можуть скерувати атомові бомби проти Америки?

О'Балланс твердить, що Америка і її союзники повинні допомагати тим країнам, які ставлять збройний опір советським симпатикам у Анголі і Мозамбіку. Але, на жаль, Америка і колективно весь Захід, здається, махнули рукою на поневолені народи СССР і сателітних країн, і багато американських дипломатів, а зразок Дж. Кенеді чи Г. Сонненфельда від років закликують визнати "остаточність" поневолення Східної Європи Москвою. Але про це автор не згадує. Сила СССР опирається куди більше на економічних ресурсах неросійських народів СССР, ніж на таких же ресурсах Етіопії чи Анголи.

Недавно ми писали про те, що найбільш успішною зброєю комунізму в боротьбі з народами вільного світу є інфільтрація, зокрема провідної інтелектуальної та духовної верстви. Яких успіхів у цій важливій діяльності добилися комуністи бачимо на прикладі інфільтрації професорського складу університетів, а теж духовенства протестантських і частинно католицьких Церков.

Досі ми не підозрювали, що комуністи почали "концентрувати" теж особливу увагу на середніх та початкових школах, а навіть на дитячих садках, щоб молоддю і дітьми послуговуватися як ефективним засобом поширення панифістичних і протиборських поглядів серед американського громадянства, тоді коли воюючий комунізм невпинно пригортається до загарабання світу.

Про інтенсивну індоктринацію американських шкіл лівими організаціями вичерпно інформує бюлетень "Вашингтон Ріпорт", що є органом Американської ради безпеки, консервативної організації. Про те, яким поважним джерелом відомостей є Американська рада безпеки та видаваний нею бюлетень бажано хоч коротенько поінформувати наше громадянство.

На сторожі безпеки ЗСА

Американська рада безпеки — це добровільна патріотична організація, складена з визначних громадян ЗСА, що пильно стежить за внутрішньою і зовнішньою безпекою країни та відпо-

Олександр Татомір

ЛІВА ІНДОКТРИНАЦІЯ ШКІЛ

відними вдалими і енергійними заходами скріплює її. Вона, між іншим, започаткувала окремий рух п. н. "Коаліція за мир з позиції сили", і об'єднує 232 члени Конгресу та 156 організацій, що репрезентують 18 мільйонів американців. Рада приготувала й поширила денні програми Радіо Вільна Америка на 22 станції в 15-ти країнах і поміщує синдикатовані статті у 80-ти великих часописах.

Пробовиючи гасла "Мир з позиції сили" наголошують, що держави вільного світу ніяк не можуть сподіватися справедливого й довготривалого миру, коли з причини слабосилля робитимуть постійні уступки. Їхні громадяни, завдяки заходам цивільної оборони, мусять бути забезпечені на рівні з советами перед повітряними атаками. Вони повинні, не вживаючи насильства, завернути приплив комунізму та скерувати його, як реакційний і крайній руйнівний рух, "на смітні історії" (Бюлетень).

Керівними органами Ради є Дирекція, Комітет національної стратегії та дійсні члени (разом 60 осіб).

До Ради належить багато загальновідомих, в більшості вже на пенсії, американців: амбасадори, адмірали, генерали, доктори, професори і громадські діячі. Назвемо тільки кількох з них: відомий український громадський діяч: адмірал Томас Мурер, генерал Г. С. Рі-

чардсон, генерал Джон Сінглант і інші. На терені ЗСА Рада має тисячі спонсорів, а між ними теж деяку кількість українців.

З бюлетеню "Вашингтон Ріпорт" довідемося, що школьні класи стали об'єктом нагальної політизації учнів, особливо в справі миру за всяку ціну, замороження ядерної зброї та одностороннього роззброєння. Учителі заставляють учнів писати денно сотні листів до Президента з звинуваченнями, що він і ЗСА стали загрозой світовому миру, а совети вперто його захищають.

Індоктринацію учнів поширює найбільша учительська спілка Америки Крайова освітня асоціація з допомогою такої асоціації з Массачусеттс і Спілки загрозливих науковців, член якої Наталі Гольдберг написала кілька брошур, що їх вперше вжито в школах 34-ох штатів у 1982-83 роках. На таку програму не тільки погодилися, але з нею колаборували департаменти освіти більшості штатів.

Деструктивна література

З огляду на те, що в американських школах з українськими учнями, для кращого поінформовування батьків і нашої спільноти й бажаної протидії, робимо короткий огляд згаданих брошур та їх змісту:

Брошура "Choices" ("Вибір") з підзаголовком "Посібник про конфлікти та ядерну війну" при допомозі читання й короткометражних фільмів пояснює ядерну зброю і наслідки ядерної війни в Грошімі й Нагасакі, що викликує в учнів гострі емоційні реакції, які поступово посилюють далі розділи брошури та кінцеві висновки. Інформує студентів про видатки на оборону, розміщення ядерної зброї в Америці й про переконання в збройних та захопленні критиків прийняти урядом політичну лінію й шукати розв'язки через замороження ядерної зброї, переговори і компроміси. У цій брошурі на 46 сторінок, що становить зайняти супроти оборони, 40 із них має панифістичний, або лівий характер, а з вирахування 33 організацій, зацікавлених обороною, 30 є лівими напрямку. Ця брошура користується, як допоміжним засобом, дітьми, щоб змінити погляди батьків. Навіть ліберальний щоденник "Вашингтон Пост" підкреслює, що цей засіб не є едукативним, а політичною індоктринацією.

"Crossroads" ("Перехрестя") з підзаголовком "Як жити в ядерному світі", — це брошура, зміст якої не є кращий за попередній. Згадує її нова протиторбонна група п. н. "Праця з миром" і поширила на 30 штатів. Вона описує в найменших подробицях наслідки ядерного вибуху і радіації на людей та еколо-

Закінчення на ст. 4.

Степан Женецький

У ЛЬВОВІ ПОБУДУВАЛИ ПАМ'ЯТНИК ІВАНОВІ ПІДКОВИ

"передмур'ям християнства"

Мужня промова Підкови перед стратою, а також велика, рідкісна фізична сила (пальцями втискав таліар в дошку, розгинав кістки підкови, ламав на коліні дишля) створили йому в народі славу героя. Після страти львівські українці забрили його обезголовлене тіло і з почестями поховали його в підземеллях Успенської церкви при Руській вулиці. Згодом похоронили Івана Підкови перевезли труну з його тілом, щоб поховати над Дніпром.

Єдине зображення Івана Підкови дійшло до нас лише в копії з XVI століття, яка не визнається високою майстерністю виконавця. Все ж невідомий мистець прихильною рукою створив широкі образ. Спокійне, навіть дещо сумне, виразне обличчя випромінює розум і волю, довгі вуса спадають до низу, за голови великий чуб, високе чоло та гостре підборіддя.

Створюючи пам'ятник, львівський скульптор Петро Кулик стояв перед непростим завданням. З поданою вище опіс графів автором він узяв багато, але це не задовольнило його. В бажанні показати Підкову передусім як народно-леген-

дарну особу, Кулик очевидно, згадав слова, з якими свого часу був звернувся історик Запорізької Січі, академік Д. Яворницький до молодого мистця-скульптора, М. Струникова: "Намалюйте мені страшного заповорожця. Покажіть в ньому силу, мужність, відвагу та таку відвагу, щоб ворог не тільки козаків, а й погляду його боявся".

Застосувавши у виконанні очних яблук скульптури Підкови прийом контррельєфу, Кулик добився бажаного наслідку — в обличчі козацького отамана, оновленого поглядом, відчувалася динаміка та виразність. Вишнєна на п'єдесталі-підвищенні самої голови Підкови, а не традиційного погруддя, викликає пряму асоціацію з головами тисяч інших козаків-заповорожців, які були заковані поляками та татарськими наїзниками. Прізвище, а власне навіть не прізвище, а прізвисько, яке за тодішнім козацьким звичаєм надали Підкові у Січі, скульптор розмістив на підкові, створивши піктограму — підпис-зображення однаково зрозумілий на всіх мовах.

Шалена думка, — пише автор вістки, мистецтвознавець Андрій Дорош, зро-

бити акцент на фольклорно-героїчному розумінні образу козацького полковника дали змогу скульпторам створити монумент нешаблонний, який всебічно відповів своєму призначенню — бути свідком пошани нащадків до предка, ім'я якого стало легендарним, оспівано в поезії Тараса Шевченка, в українських народних думах.

Архітектурна частина проекту вдало здійснена Володимиром Блюсюком, що має чималий досвід співпраці з майстрами різьби, в наслідок чого пам'ятник, який мистці подарували старовинному місту, органічно з'єднався з навколишнім середовищем.

Як подає автор новинки, біля пам'ятника завжди лежать живі квіти — символ пам'яті і поваги львів'ян до героїчного Івана Підкови, до талановитого надхненної роботи скульптора.

До цієї вістки від себе додамо: добре сталося, що у Львові, споруджено монумент-пам'ятник українському козацькому полковнику Іванові Підкові. Бо як довідемося з підсоветської української преси, по українських містах, а то й селах, совети наставляли пам'ятники своїм ватажкам — різним Ленінам, Сталінам, а навіть недоуго-

Закінчення на ст. 4.

Докія Гуменна

— казка „Вчений гусак”

Третім випуском у серії „Світ Дитини”, яка появляється у в-ві „Гурток Прихильників Української Дитини” в Торонто, Канада, появилася казка для дітей молодшого й середнього віку п. з. „Вчений гусак” Докі Гуменної з повнокольоровими ілюстраціями й обкладинкою Христі Котвич.

Казка з сучасною „технологічною” тематикою. Авторка розказує про дівчинку Галю, яка знайшла загублене гусеня, заопікувалася ним і назвала його Васильком. Обос подружили з собою. Дівчинка водила свого пір'ястого приятеля всюди з собою, навіть брала його потайки перед учительською до школи. Ставши згодом гусакон і здобувши освіту, Василько подався в світ, залишивши свою приятельку в смутку. Завдяки різним технологічним винаходам Галіниного батька-інженера, дівчинка при допомозі чародійного одягу-парашута віднайшла втраченого друга-гусака, який теж став учнем-винахідником і побудував чудодійний апарат-компьютер-телевізор. Їхня дружба відновила, вони відвідували себе взаємно.

Книжечка має непагінованих 18 сторінок квадратної вісімки, видана на гарному папері. Появилася завдяки фінансовій допомозі Канадської Української Фондації ім. Т. Шевченка. Ціна книжечки — 4.00 дол. і порто. Школами і книгарнями 25-35% знижки.

Першим випуском серії „Світ Дитини” є книжечка „Якого це кольору?” укладу Роми Чумак-Горбач. Книжечка має дидактично-методичне спрямування, цілю його є навчити малювати розрізняти й називати кольори. Одночасно діти наймолодшого віку вчаться назв різних: предметів, створіння, явищ природи, зобра-

З уваги на дидактично-методичний характер цих видань варто, щоб виховні садики і передшкільні та вчителі нижчих клас шкіл використовували їх у своїй педагогічно-навчальній роботі.

Ціна обох цих книжечок по 2.50 дол. і порто. Замовляти: Children's Group Care, 16 Rivercrest Rd., Toronto, Ont. M6S 4G3, Canada.

В. Б.

З ЛІСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

СПРАВА ПОШТОВОЇ МАРКИ В ПОШАНУ ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ

„Стукаючи і відчиняється” — це евангельська цитата, що її навіс К. Степовий в рубриці „Листів до редакції” в „Свободі” від 18-го січня 1984 року п. з. „Пробуючи шаста це раз”. Ідеться про це, що К. Степовий має надію, що сьогодні кращі умовини могли б сприяти цьому, що американський поштовий уряд випустив би пропам'ятну марку Т. Шевченка, ніж 24 літ тому, коли то УККА й інші українці включно з автором зверталися до американського Уряду в цій справі, але надаремно. Нині, — пише автор, — є добра нагода відновити старання про випуск марки, бо якраз обходимося 170-ліття народження Шевченка й 20-ліття побудови його пам'ятника в Вашингтоні, як також світ сьогодні краще про нас знає, як це

було 24 роки тому. Пригадай дуже добра і на часі, але треба зазначити, що 24 роки тому були дуже слабкі й нескординовані старання в цій справі з боку тодішнього УККА й цілого нашого естаблішменту, що замало старалися що справу пропхати до генеральної пошти-майстра Америки і тому нічого з того не могло вийти. При цьому хочу пригадати, що спільну резолюцію в справі марки подав був сенатор Лесінскі, а в Конгресі конгресмени Дервінські і Дюльські. Чудовий проєкт марки був виготовив мистець Юліан Волянчик з Льюрені (+1975), а інтенсивні заходи в цій справі вели: діловий сектор фелателі Українського Музею-архіву в Клівленді Степан Кікта і мистець Михайло Бабій. Вони збирали по

Закінчення на ст. 3.

Д-р В. Шандор

ХАРАКТЕРИСТИКА ІСТОРИЧНОГО РОЗВИТКУ РУСИНІВ—УКРАЇНЦІВ У МАДЯРСЬКІЙ (УГОРСЬКІЙ)

VI.

Гасла й засади національних вольностей, які в 1848-49 роках проходили Європою під загальним означенням Весни народів, були на Карпатській Україні й Галичині в зародку задієні австро-угорською і австро-польською бюрократією. Спорадичні виступи селян проти пануючої верстви загальної проблеми не вирішували. А до всенародного зрушення народ був обезсилений і несподотований. А як виглядала політична рівновага в Угорщині на практиці, вистачить навести, що, наприклад, на одного посла в Східній Трансильванії, де жили т. зв. сейке-угорці, було потрібно 4-5,000 виборчих голосів, а на руського посла — 50-60,000.

Германство Австрії й Німеччини відчувало небезпеку з боку слов'янства, яке відроджувалося і почало творити свої перші центральні організаційні рамки, як, наприклад, у формі Слов'янського конгресу в Празі в червні 1848 року, як протиположну централізації сил германства у формі Франкфуртського парламенту. В протилежних шляхах германство охоче підтримувало ворожих в той час до Австрії угорців. Слов'янський конгрес у Празі не виконав очікуваного завдання, бо було урядово його розпущено внаслідок студентських заворушень в Празі. Карпатські русини-українці не мали своїх делегатів на Слов'янському конгресі в Празі. Дальша доля карпатських русинів повністю залежала від сваволі угорських шовіністичних урядових кіл.

Карпатські русини завше стреміли й до політичної єдності зі своїми братами в Галичині. Вони 7-го квітня 1849

року вислали свою делегацію до Головної Руської Ради у Львові, яка склала там наступну заяву: „Угорські Русини бажать, щоб од Угорщини були оділені так в політичній, як і в адміністративній згляді, прилучені до руської частини Галичини... Відповідну петицію вислали й до царя і просили Головну Руську Рад підтримати їхні бажання.

Тимчасові конституційні вольності й зрушення панщини не залишилися без впливу й на життя карпатських русинів. З'являються нові культурні діячі, між ними на першому місці о. Александр Духнович (1803-1865), якого популярні в той час і пізніше вірші, як „Я Русин був есьм і буду...” та „Подкарпатські Русини...”, який став пізніше народним гимном Подкарпатської Руси, виконували корисну народно-усвідомлюючу працю. По ній з'являється цілий ряд інших постатей, творяться організації, виділяються підручники тощо. Але підтвердливим підходом угорської правлячої верстви та рідної змарядишованої інтелігенції, головно священства, гинуть всі добрі почини й прояви народної руської творчості. Доба від 1849 року до Австро-угорського вирішення в 1867 році, була підготовкою до смертельного національного ревісмі, яке готовила Угорщина для поневолення нею чужих народів, в першій мірі русинів-українців.

Австро-угорське вирішення: 1867-1918

Програва війна з Прусією в 1866 році та виключення Австрії з Німецької Конфедерації змусили царя Франца Йосифа до реорієнтації внутрішньої та зовнішньої політики держави. В Угорщині були постійно живими політичні змагання до державної незалежності. Таке послаблення Австрії Угорщина використала для скріплення власних політичних позицій, приступивши до закінчення т. зв. Авсглайх, тобто вирішення, що сталося 29-го травня 1867 року. Вирішення, яке створило Австро-Угорську дуалістичну монархію, мало рівномір за ціль збереження німецького й угорського характеру імперії перед слов'янською небезпечкою.

Автоматичне вирішення були: граф Бейст (Beust), граф Андраш і Ференц Деак. Вирішення розділило імперію на дві частини: Ціслайтанію, територію на захід від ріки

(Продовження буде)

СОЮЗОВЦІ! ЖИТТЬОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА МАЛУ СУМУ НЕ Є ЖАДНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ. ПЕРЕВІРТЕ НЕГАЙНО ВИСОТУ СВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І ПІДНЕСІТЬ ЙОГО ДО ТАКОЇ СУМИ, ЯКА ВІДПОВІДАЛА Б ПОТРЕБАМ ВАШОЇ РОДИНИ. ЧИМ БІЛЬША РОДИНА, ТИМ БІЛЬШЕ ТРЕБА МАТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ МОЖНА ЗАБЕЗПЕЧИТИСЬ НА НЕОБМЕЖЕНУ СУМУ 50,000, 100,000, 200,000 І БІЛЬШЕ ДОЛ. РАДИМО ВАМ ЩЕ СЬОГОДНІ ПЕРЕВІРИТИ ВИСОТУ ВАШОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

урядової політики національної асиміляції в першу чергу Леона Василевського також Тадеуша Голуфка. Висловив цікаву власну думку, що він уважав і уважає, що в убивстві Голуфки членом ОУН була закулісова московська рука. У „Бюлетені“ появилось 289 статей по прометеївській лінії.

Третій польський доповідач, прибулий недавно з Польщі професор Гарвардського університету, Станіслав Баранський, сам також поет, навіть низку польських письменників і поетів минулого але й сучасного часу, між ними так звану польську „школу кресову“. Цитував поему „Слово про ненависть“, багато уваги присвятив ролі Юзефа Лободовського, як поета і публіциста для ревізії польської націоналістичної русофільської думки. Твердив, що серед сучасного польського молодого покоління завмирає шовіністична тенденція. Цитував поему Герасимовича, в якій тавровано трагедію бурення польським урядом української церкви.

Після півгодинної перерви на перекладу відбулася друга, українська частина конференції, якою проводив ред. І. Кедрин, від НТШ. Почавши українською мовою, дякував польською мовою Польському Науковому Інституту, зокрема проф. Громалі і проф. Гросі за прихильне підхоплення ініціативи про влаштування таких конференцій і дякував за прибуття на конференцію міністрів Енджесівчів, з яким він знайомий ще з часів перебування у Варшаві перед Другою світовою війною. Поінформовав, що організатори таких конференцій рішили включити поруч історії та кож культуру, як тематику.

Українсько-...

Закінчення зі ст. 1.

Тому першим, українським доповідачем є професор літератури Гарвардського університету Григорій Грабович, дійсний член НТШ.

Доповідач промовляв по-англійськи на тему польського „Романтичного козакофільства“, при чому в першу чергу вказав на так звану українську школу в польській літературі, з якої найвидатнішим був Василь Залескі, але також Северин Голішнік і Мальчевський. Наводив цитати з писань Міхала Чайковського і Вацлава Ржевуского, Тимка Падурі. Коли польські письменники козакофільськи дивилися на козацтво з романтичного підходу, то російські — з політичного. Вказав на українські мотиви у творях Міхалевича і Словацького. Іван Франко оцінював дуже критично творчість польських поетів з українською тематикою. Згадав про легендарного Вернігорі. Сам доповідач характеризував деякі твори поетів „української школи“ не тільки як романтичні, але й антиментальні.

Другий український доповідач проф. Марта Богачевська — Хомяк, історик, мала за тему „Націоналізм, фемінізм і соціалізм у Східній Галичині на переломі минулого і цього сторіч“. Промовляючи по-українськи, вона назвала в першу чергу, як засновницю українського жіночого руху Наталю Кобринську. Кобринська була феміністкою, бо стояла на становищі, що треба організувати жіноцтво як чинник новаторських реформ. Не мала у цьому підтримки ані в українському ані польському суспільстві. Фемінізм у Поль-

щі мав націоналістичну заправку. Наплив жінок з Росії скріпив не український, а польський жіночий рух. Жінки дуже ступнево і з великими труднощами здобували собі рівноправність в ділянці освіти. Тільки у 1880-их років австрійський уряд розпорядився, що кожна дівчинка мусить скінчити три класи народної школи. Наведені прелегенткою конкретні спроби спільної дії українських і польських жінок не вдалися. Наприклад, польки не хотіли прилучитися до віча українських жінок у 1892 році в справі допущення до всіх ступнів освіти. Прелегентка вказувала на пов'язання феміністичного руху з соціалістичним рухом, але по польській стороні переважала суто національна течія. Прелегентка, оперуючи датами і фактами, подала короткий нарис доступу жінок до середніх і вищих шкіл під впливом Заходу.

Останній український доповідач д-р Орест Субтельний, професор Йоркського університету в Торонто, промовляв на тему „Російська загроза: погляди українських і польських емігрантів у ХХІІІ сторіччі“. Польська еліта і еліта українська, якою було козацтво, шукали не раз в ході історії обох народів співпраці. Згадав Галицький договір Івана Виговського. Найяскравіше усвідомлював собі загрозу від російського імперіалізму для Польщі й України Іван Мазепа. Доповідач наводив тайне листування Мазепи з польським магнатом Синавським. Після катастрофи під Полтавою наступники Мазепи, Войнаровський та Пилип і Григор Ор-

лики, продовжували концепцію союзу України з Францією і Туреччиною проти Росії. Післямазепинська еміграція підтримувала кандидатуру Лещинського на польського короля. У цих заходах грали деяку роль Міхал Сокольнік і Ігнаці Потоцькі. Доповідач поклався на автентичні джерела, знайдені в архівах французького міністерства закордонних справ і на засекречений заповіт Романових про імперіалістичні цілі Росії.

І. Кедрин доповнив, що монографію про Григора Орлика, який став французьким генералом, написав історик Ілько Боршак і ця книжка вийшла у В-ві „Діло“ у Львові.

Не було багато запитів і дискусій. Закрив конференцію на прохання І. Кедрина — представник УВАН проф. Олег Федішин, який піддав суттєво, щоб у майбутньому влаштувати радше панель з участю польських і українських фахівців, а не індивідуальні доповіді.

Прийнятих було біля 140 осіб, заля була вщерть виповнена. Більшість прийнятих становили українці. Між іншими видатними українськими діячами був також мгр Степан Хемич і ред. Кедрин у своєму останньому слові звернув увагу, що мгр Хемич, як один із найбільш заслужених засновників Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету повинен мати сатисфакцію, що два видатні вчені тісно пов'язані з Гарвардом і тамтешнім Українським Центром, взяли участь у цій конференції.

Представниця радіостанції „Голосу Америки“ перевела інтерв'ю з усіма українськими учасниками конференції.

Справа поштової...

Закінчення зі ст. 2.

світлі підписи і вислали до генерального поштайстра; мали прихильні поручення від сенаторів, конгресменів, посадовців міст й інших впливових осіб, але на цьому закінчилося й всі старання пішли на марно.

Якже ж справа представляється тепер? Згідно з інформаціями згаданого Музею-архіву — справа майже безнадійна. Нині ЗСА не видають поштових марок в поштану — не американців. Під цю пору ера пропихання марок зі серії „Чемпіонів свободи“ в Америці не є актуальною. Може несподівано американський Уряд змінить думку і з огляду на напружені відносини з Москвою, наші старання увінчаються успіхом, якщо

в цю справу вмішаються наукові установи (НТШ й УВАН) і цілий наш провід, включно з нашими Церквами.

Заінтересованих читачів „Свободи“ відсилаю до своїх статей в цій справі, що були опубліковані: „Америка“ з 12-го жовтня 1983 року, „Новий Шлях“ (Канада) з 12-го листопада 1983 року, „Наш Голос“ з грудня 1983 року, в яких я подав також заходи і в справі випуску Урядом Америки пропам'ятної марки з нагоди недалекої річниці 1000-ліття хрищення Руси-України.

Андрій Дзедзек

Мейплвуд, Н. Дж.

ЧИСЛО КАНДИДАТІВ на президента від Демократичної партії зменшилося до трьох осіб: сенатора Гері Гарта, Волтера Мондейла і Джессі Джексона. У п'ятницю, 16-го березня ц.р., відтягнув свою кандидатуру сенатор Джон Гленн з Огайо, а коротко перед тим, після так званого „великого вітіння“, зрезигнував також колишній сенатор Джордж МекГоверн.

Наукове Товариство ім. Шевченка

складає у зв'язку із смертю

бл. п.

НИНІ з КОНАШИНСЬКИХ ЛУЖНИЦЬКОЇ

сердечне співчуття її чоловікові

Проф. Д-рові ГРИГОРОВІ ЛУЖНИЦЬКОМУ, заступникові голови НТША,

та Проф. Д-рові ЛЕОНІДОВІ РУДНИЦЬКОМУ, науковому секретареві НТШ, який втратив свою Дорогу Тету.

УПРАВА.

В ЧЕТВЕРТУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ МОГО НАЙДОРОЖЧОГО МУЖА

бл. п.

ІВАНА КУСОГО

будуть відправлені

СВЯТІ БОЖЕСТВЕННІ ЛІТУРГІЇ

в четвер, 29-го березня 1984 року в церкві св. Івана у Вилпані, Н. Дж., відправити о. Осип Панасюк, в Мамі відправити о. Річард Семенюк.

Кому Покійний був дорогий, прошу про молитву в цей день за його душу.

ОЛЕНА КУСА

13-го березня 1984 р. відійшла у Вічність моя Люба МАМА

бл. п.

Євдокія Тимофіївна Міщенко

з дому Сергієнко

народжена 27-го лютого 1900 р. в Харкові, Україна.

ХАЙ СПОЧИВАЄ З МИРОМ!

МАРІЯКА ОДЕРМАНН

У глибокому смутку повідомляємо Українське Громадянство, що 8-го березня 1984 року, по тяжкій недузі, на 84-му році життя відійшла у Вічність у Мюнхені (Німеччина), наша СЕСТРА А ТІТКА

бл. п.

ОЛЬГА САВИЦЬКА, з роду СТЕФАНОВИХ

Небідка народилася 17-го березня 1899 р. в селі Тополях Горденського повіту. Скінчивши учительську семінарію, вона працювала вчителькою на Україні й на еміграції. Була вона також громадською діячкою, булаши довіреною головою Українського християнського об'єднання молоді в Німеччині та редакторкою його Бюлетеню (1952-1971 рр.). Була також членкою ОУЖ.

ПОХОРОН відбувся 13-го березня 1984 р. на цвинтарі Вестфрідгоф у крині, в якій поховано й нещодавно померлого її чоловіка д-ра Петра Савицького. Перед похованням невідки Ольги о 9-й годині вранці була відправлена Служба Божжа з Панахидою в Катедральному храмі на Шекстрассе, 55.

У глибокому смутку залишилися: сестра — НАТАЛІЯ ЧАПЛЕНКО з чоловіком ВАСИЛЕМ та з дочками — ТАІСОЮ МЕЛЕШКО з чоловіком МАТВІЕМ і дівчата, АННОЮ КРАВЧУК з чоловіком БОГДАНОМ та сном, МАРІЄЮ ПОЛЯНСЬКОЮ з чоловіком БОГДАНОМ та дівчатами, а також із ближньою й дальшою Рідною на Україні та на чужині

СЕРЕДОВИЩЕ УГВР в НЮ ЙОРКУ

повідомляє, що в неділю, 25-го березня 1984 р., о год. 2-й по пол. в залі Народного Дому ч. 23 при 140 2-й Авеню відбудеться

ДІЯЛЬНІСТЬ ОУН в Карпатській Україні — причини до історії,

яку виголосить Д-Р ЮЛІАН ХИМИНЕЦЬ колишній провідний член ОУН на Закарпатті

ГАЛЕРІЯ ОМУА, 136 — 2. Ав., НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

ВИСТАВКА НОВИХ КАРТИН ЛЮБОСЛАВА ГУЦАЛЮКА

25. БЕРЕЗНЯ до 1. КВІТНЯ 1984
ВІДКРИТТЯ: НЕДІЛЯ, 25. БЕРЕЗНЯ, 1-8 ГОД. ВЕЧ.
В БУДНІ: 6-8 ГОД. ВЕЧ.
СУБОТИ І НЕДІЛІ: 1-8 ГОД. ВЕЧ.

Увага!

Увага!

Із нових видань НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ім. ШЕВЧЕНКА можна вже замовляти в книгарні при Свободі

ІВАН ФРАНКО —

МИСТЕЦЬ І МИСЛИТЕЛЬ

ЗБІРНИК ДОПОВІДЕЙ ДЛЯ ВІЗНАЧЕННЯ 125-РІЧЧЯ НАРОДИН І 65-РІЧЧЯ СМЕРТІ ІВАНА ФРАНКА

за ред. Евгєна Федоренка

212 сторінок. Ціна \$15.00, пошто \$1.00.

Книжка у твердій полотноній обгорці. Мешканці штату Нью Джерсі зобов'язані 6% ставкою податку ЗАМОВЛЯТИ:

СВОБОДА BOOK STORE

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛУБ в НЮ ЙОРКУ
136 Друга Авеню — ДІМ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ

П'ятниця, 23-го березня 1984 року, о 7-й год. веч.

ВЕЧІР на пошану ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

УЧАСТЬ БЕРУТЬ:

ОЛЕКСІЙ ЖУРБА — Поема Шевченка „Безталанний“, переклад О. Стефановича
ЛЯРИСА МАГУН-ГУРИН — Сольоспів, пісні на слова Шевченка
РЕНЕЙ ЛАНДСМЕН — акомпаньямент

Ділимось сумною і болісною вісткою, що 16-го березня 1984 р., несподівано, відійшов у Вічність на 83-му році життя, наш Незабутній і Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п.

АНТІН ЗМІЙ

нар. у Львові, довголітній учитель і директор шкіл у Львові, Подолі, учасник боїв за Львів, в'язень польських тюрем, Бригідок і Домбро, член комбатантських організацій на еміграції.

Горем прибиті:

АНТОНІНА — дружина
ЕВГЕН — син
НАТАЛІЯ — невістка
ДАНУСЯ — внучка з чоловіком Інг. ІГОРЕМ
МАНДИЧЕМ
ХРИСТИНА ЧОРПИТА — сестринка з родиною
Ближча і дальша Родина в Америці й Канаді

Засумуй трембіто!

В безмежному горю повідомляємо Родину, Друзів-Дивизійників, Приятелів і Знайомих, що дня 17-го березня 1984 р., ненадібно, упокоївся в Богі, наш Негадждуваний

МУЖ, БАТЬКО, БРАТ, ЗЯТЬ, ШВАГЕР, КУЗЕН І ВУЙКО

бл. п.

Ярослав Мартинюк

уродженець Косова, Україна

ПАНАХИДА буде відправлена у вісторок, 20-го березня 1984 р., о год. 7:30 веч. у заведенні Mc Nerney and Burnad, 371 Lakeview Ave., Clifton, N.J.

ПОХОРОНИ ВІДПРАВИ ПОЧНУТЬСЯ в середу, 21-го березня 1984 р., о год. 9-й ранку з того ж похоронного заведення до церкви св. о. Ніколая при Президенті вул. в Пассейку, Н. Дж., відтак на православний цвинтар св. Андрія в С. Баванд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — МАРІЯКА
діти — НЕОНІЛА, ЛЯРИСА з мужем
ЯРОПОЛКОМ ГЛАДКИМ,
ЗОРЕСЛАВА

брати:

МИХАЙЛО з родиною в Україні
ІВАН з родиною в Україні
тесті — ВАСИЛЬ І КАТЯРЯ МИХАСЬКІВ
швагерка — ОЛЕСЯ ПОРОХНЯК з родиною
родина: МИХАСЬКОВИХ, ГРИЦАЙ,
КУПІШВІ, БІЛІКОВИ, ВАСИЛЬКОВИХ
та ближча і дальша Родина у віпному світі
і Україні

В глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Українське Громадянство, що 17-го березня 1984 р. в Колумбус, Огайо, відійшов у Вічність наш Найдорожчий

ЧОЛОВІК, БАТЬКО, ДІДО, ВУЙКО І КУЗЕН

бл. п.

КОНСТАНТИН ІВАН МЕЛЬНИК

уроджений 24-го червня 1907 р. у Берегах біля Самбора, Україна.

Горем прибиті:

дочка — ОЛЕКСАНДРА
діти — АРКАДІЯ І РОСТИСЛАВ з Родинами
Ближча і дальша Родина

ПАНАХИДА у Клівленді, в понеділок, 19-го березня 1984 року в похоронному домі Головача.

Подорожці про похорон будуть подані пізніше.

Ділимось сумною вісткою, що далеко від нас, у рідному Львові, з Волі Всевишнього, відійшов у Вічність, дня 12-го березня 1984 р., на 77-му році життя, наш Дорогий

БРАТ, ШВАГЕР І СТРИЙКО

бл. п.

РОМАН ЗЕЛЕЗ

актор Українського Львівського Театру.

ПОХОРОНИ відбулися у Львові.

Горем прибиті:

брат — ВОЛОДИМИР з дружиною
ЯРОСЛАВОЮ І дітьми
дві Сестри І Брат в Польщі

УКРАЇНЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

Український Народний Союз проголошує

ПРИДІЛ СТИПЕНДІЙ

потребуючим студентам на академічний рік 1984-85

Стипендії будуть призначені Стипендіальною Комісією УНСО-
юзу студентам визначених університетів і коледжів, які є ЧЛЕ-
НАМИ УНСОЮЗУ ЩОНАЙМЕНШЕ ДВА РОКИ, на основі:

1. Фінансової потреби;
2. Студійних досягнень (оцінок);
3. Активності в українському громадському, а зокрема студентському житті.

Подання про стипендію, на формулярах, що їх можна набути
в Головному Канцелярії УНСОюзу, слід вносити
до 31-го березня 1984 р., на адресу:

Ukrainian National Association, Inc.
30 Montgomery St. • Jersey City, N.J. 07302

УВАГА! ПОДАВАННЯ НА СТИПЕНДІЮ, ЯКІ НЕ МАТИМУТЬ ВИ-
МАГАНИХ ПРИЛОГ, КОМІСІЯ НЕ БУДЕ РОЗГЛЯДАТИ.

Рочестер, Н. Й.

В суботу, 24-го березня 1984 р., о год. 10:30 ранку
в залі Українського Народного Дому
при 831 Джозеф Авеню, РОЧЕСТЕР, Н. Й.
відбудеться

СЕКРЕТАРСЬКО- ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КУРС

з такою програмою:

1. Значення вишуканої секретарської організації;
2. Основні життєві забезпечення;
3. Наш "товар" ролі Союзового забезпечення;
4. Обов'язки секретарів Відділів;
5. Як здобувати членів (Психологія забезпечення акції).

Доповідають на курсі:

Володимир Сохан, головний секретар УНС
Степан Гавриш, головний організатор УНС

участи в курсі зобов'язані всі секретарі й інші відділові
підвці. Також запрошується до участі всіх тих громадян,
а головне молоді, які хотіли б працювати для УНСОюзу.

В часі перерви, під час курсу СПІЛНА ПЕРЕКУСКА

По полудні, о год. 4-й, у цій самій залі
відбудеться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ ВІДДІЛІВ УНС у РОЧЕСТЕРІ, Н. Й.

до участі в яких запрошені і зобов'язані члени Округової
Управи, представники Відділів та конвенційні делегати на-
ступних Відділів:

36, 66, 89, 217, 285, 289, 316, 343, 367 та 437

ПРОГРАМА НАРАД:

1. Відкриття
2. Вибір Президії для переведення зборів
3. Відчитання протоколу з минулих Річних Зборів
4. Звіт членів Управи і Контрольної Комісії
5. Дискусія над звітами і їх прийняття
6. Вибір Управи і Контрольної Комісії
7. Доповідь ВОЛОДИМИРА СОХАНА, головного секретаря УНС
8. Звіт до представників Екзекутиви
9. Схвалення плану праці на біжучий 1984 рік
10. Внески і запити
11. Закриття Зборів

У зборах візьмуть участь:

Володимир Сохан, головний секретар УНС
Степан Гавриш, головний організатор УНС

Володимир Гавриляк, головний радник УНС

Константин Шевчук, почесний голова
Д. Пристай, секретар

THE GREAT FAMINE IN UKRAINE: the unknown holocaust

Compiled and edited by
the editors of
The Ukrainian Weekly
Published by
the Ukrainian National Association

Featuring:
DR. OMELIAN PRITSAK: Foreword
DR. JAMES E. MACE: The man-made famine of 1932-33: what happened and why
DR. MYRON B. KUROPAS: America's "Red Decade" and the Great Famine cover-up
MARCO CARYNNYK: Malcolm Muggeridge on Stalin's famine: "deliberate" and "diabolical" starvation
EYEWITNESS RECOLLECTIONS
DISSIDENTS ON THE FAMINE

Available only from SVOBODA PRESS, 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07302
Price:

1-9 copies \$3.00 per copy, plus \$1.00 postage and handling per order
10-19 copies \$2.50 per copy, plus \$2.00 postage and handling per order
20 or more copies \$2.50 per copy, plus \$3.00 postage and handling per order

ALL ORDERS MUST BE PREPAID. MAKE CHECKS PAYABLE TO SVOBODA PRESS.

У Львові...

Закінчення зі ст. 2.

му Брежнєву в Дніпропетровську, де він родився, та всім зрадникам українського роду — різним Щорсам, Колпакам — які допомагали совєтам поневолювати Україну.

Можна цілком певно додуматися, що совєти тільки тому дозволили побудувати пам'ятник Іванові Підкові у Львові, що він боровся не проти росіян, а проти татар і турків, а згинув від польського ката. Таким українським козацьким полковод-

цям, як Іван Виговський та Іван Мазепа, які боролися проти росіян за звільнення України з-під російського поневолення — Москва ніколи, як довго буде поневолювати Україну, не дозволить побудувати пам'ятники.

Гетьманам — Виговському і Мазепі та іншим українським полководцям — поставлять пам'ятники на прощальну їхню боротьбу проти Росії аж у вільній українській державі.

ТІЛЬКИ 2 ЦЕНТИ ДЕННО

КОШТУЄ
\$5,000 — \$10,000
забезпечення

АКЦИДЕНТОВОЮ ГРАМОТОЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Такі низькі вкладки для нових грамот
Акцидентового Забезпечення, виданих після
1-го жовтня 1983 року, вносять:
\$6.50 річно
\$3.35 піврічно
\$1.75 квартално
.60 місячно
для всіх членів у віці 16 до 55 років.

Увага! Бостон й околиця! Увага!

Окружний Комітет Відділів УНСОюзу стейтів Массачусетс і Мейн

повідомляє, що

в суботу, 24-го березня 1984 р., о год. 6-й веч.
в залі Української Католицької Церкви
при 148 Форест Гіллс вул., ДЖЕМЕЙКА ПЛЕЙНС, Масс.
відбудуться

ЗАГАЛЬНІ РІЧНІ ЗБОРИ

в яких зобов'язані взяти участь усі члени Округового Комі-
тету, Конвенційні Делегати і Відділові Урядники таких Відді-
лів УНС:

178 в Манчестері, 181 Топшам, Мейн, 224 Сейлем
і 238, 307, 374 в Бостоні

ПРОГРАМА НАРАД

1. Відкриття
2. Вибір Президії для переведення зборів
3. Відчитання протоколу з минулих Річних Зборів
4. Звіт членів Управи і Контрольної Комісії
5. Дискусія над звітами і їх прийняття
6. Вибір Управи і Контрольної Комісії
7. Співголова Головного Уряду д-ра Мирона Куропаса, заступника головного передсідника УНС.
8. Звіт до члена Головного Уряду
9. Схвалення плану праці на біжучий 1984 р.
10. Внески і запити
11. Закриття нарад

д-р Мирон Куропас,

заступник головного передсідника УНС

За ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Володимир Гетьманський, голова
Дмитро Галонська, секретар Дмитро Мельник, касир

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ
УНСОюзу!

Окружний Комітет Відділів УНСОюзу Ютика-Сиракузи, Н. Й.

повідомляє, що

в неділю, 25-го березня 1984 р., о год. 2-й по пол.
в залі Українського Народного Дому
1317 West Fayette Street • Syracuse, N.Y.
відбудуться

ЗВИЧАЙНІ РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Окружного Комітету Відділів УНС
ЮТИЦЬКО-СИРАКУЗЬКОЇ ОКРУГИ
НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття.
2. Вибір президії.
3. Вибір Номінаційної Комісії.
4. Відчитання протоколу з попередніх загальних зборів і його прийняття.
5. Звіт членів Управи: голови, секретаря і касира.
6. Звіт Контрольної Комісії.
7. Дискусія над звітами і ухвалення абсолютної уступлячої Управи.
8. Вибір Управи і Контрольної Комісії на рік 1984.
9. Доповідь д-ра ІВАНА О. ФЛИСА, головного передсідника УНС.
10. Дискусія.
11. Затвердження плану праці на біжучий 1984 рік.
12. Внески, запити і закриття зборів.

До участі в зборах зобов'язані члени Округової Управи,
предсідники, секретарі, касири, конвенційні делегати й інші
урядові відділові Управ, а саме:

21, 38, 58, 121, 192, 202, 215, 263, 271, 283, 317, 330, 484.

У зборах візьме участь —

д-р Іван О. Флис, головний передсідник УНС

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Д-р Іван Гвозда, голова
Микола Велич, касир

Громада Кергонксону

вшанувала Т. Шевченка

Заходом української організованої громади і Школи Українознавства в Кергонксоні відбувся тут концерт в честь Тараса Шевченка 11-го березня ц.р. у церковній залі при участі численної публіки.

Сцена була прикрашена портретом нашого Генія з вишивками і рожами, та образом пам'ятника Т. Шевченка у Вашингтоні для пригадки про 20-ту річницю його відкриття.

Свято відкрила голова місцевого відділу СУА Стефанія Барановська, вітаючи присутніх.

Хор „Золотий Гомін“ спільно з дітьми Школи українознавства проспівав під батуту С. Лиа „Заповіт“, під час співу присутні, вставши з місць, вшанували 170-ту річницю народження українського Пророка.

Проф. Іван Корвицький виголосив глибоко змістовну доповідь, підкреслюючи колосальну роллю Шевченка у відродженні української національної ідеї.

Після доповіді ліричне сопрано Марія Мандзіш-Воляська проспівала поетичною три пісні до слів Шевченка, а саме: „Якби мені черевички“ муз. П. Сеніши, „І широку долину“ муз. Лева Воляського та „Плавай, плавай, лебедонько“ муз. К. Стеценка. Фор-

тепіяновий супровід спочивав у вмілих руках Марти Махай.

Наступною точкою програми був вірш Ліни Костенко „Кобзареві“, який з почуттям прочитав М. Василік, після чого юнацтво Пластової Станції Кергонксу виконало збірну вірш Шевченка „Розрита могила“.

Милою появою на сцені були малі діти Школи українознавства: Андрійко Кейд, який, як звичайно, гарно продекламував вірш Шевченка „Тарасова могила“, сестрички Віра і Софія-ка Фаліціно, що виконали вірш Шевченка „Встала весна“, та диточки із збірною декламацією вірша Р. Заводовича „В нас сьогодні Шевченко Свято“. Вірш Т. Шевченка „Холодний Яр“ у виконанні мисткині Л. Яців до глибини зворушив учасників концерту.

Потім знову виступили мішаний хор „Золотий Гомін“ і під диригентурою д-ра Олега Воляського проспівав бездоганно дві пісні до слів Шевченка: „Реве та стогне Дніпр широкий“ муз. Б. ЛЯТОШИНСЬКОГО та „Учітєся, брати мої“ муз. Г. Давидовського, ар. Д. Котка.

Національним гимном „Ще не вмерла України“ закінчено це вдале свято.

О.В.

Ліва...

Закінчення зі ст. 2.

гію. Подас також софистикувану графіку оборонного бюджету і національної безпеки й закликає учнів до протидії. Її характер є протидією і схвалює замороження продукції нуклеарної зброї з шодою для Америки.

„Facing History and ourselves“ Обличчям до історії та себе) — брошура зредгована лівою пацифістичною групою, яка осуджує ЗСА за вжиття нуклеарної зброї в часі Другої світової війни проти Японії і бачить небезпеку для світу від правого політичного руху у ЗСА, а не від комунізму.

„Decision making in nuclear age“ („Роблення рішень в нуклеарній добі“) — брошуру написала Роберта Снов, основниця лівої учительської групи в Массачусетс. Це видання заохочує молоді до спротиву продукції нуклеарної зброї та оборонним заходам ЗСА і будить сумнів в американській соціальній інституції. Для підкреслення гуманності совєтськ авторка поміщує в брошуру виїздки з російської літератури. Її читанка призначена для молоді, починаючи дитячими садками.

З інших лівих видань для

шкіл слід згадати „Бюлетень“. Це книжка для дітей про міжрасовість, що затрєкає багато різних питань, як ось: „Расизм і мілітаризм“, „Мілітаризм у шкільних книжках“, „Едукація фемінізму“, „Альтернатива до агресії“ і т. п.

Усі брошури є далекі від безсторонньої оцінки порушуваних проблем. Вони виразно скеровані наліво і в тому дусі індоктринують молоді. Едукаційний підхід авторки „Бюлетеню“ можна порівняти тільки з нацистським і марксистським ідеїнісним вченням, що закликало дітей доносити на своїх батьків. Завданням цієї навчальної програми є викликати в учнів панічний страх, який спонукає їх вживати всіх можливих заходів, а навіть капітуляції, щоб оминати голокост. У цій програмі не береться до уваги таких понять, як свобода, людська гідність, принципи демократії і т. п.

Ту саму тематику щільно розроблено у відомому фільмі „Дей ефтер“, („День опісля“), що його зміст став предметом шкільних гутірок.

Час на рішучу протидію

Масова протиоборонна пропаганда є ділом кількох сотень лівих груп, з яких багато появилось щойно в часі кампанії для замороження нуклеарної зброї.

Стає імперативом, щоб політично мотивовані програми елементувати до шкіл, або дати змогу насвітлити ці проблеми теж з становища національної безпеки.

„Вашингтон Ріпорт“ закликає батьків, щоб вони рішуче протиставили лівій пацифістичній індоктринації їхніх дітей в американських школах. Не всі Шкільні ради погодилися на введення в програму навчання загальних пацифістичних матеріалів, і тому слід перевірити на місцях, чи конкретна школа послугується загальними виданнями; про те найкраще скажуть батькам самі учні, або заряди шкіл. Проти шкільних програм треба боротися індивідуально і збірно, на місцях, або, коли це безсипіше, звертатися до вищих чинників. Жадати від заряду школи, аби з огляду на деморалізацію учнів і безпеку ЗСА негайно усунути ліву літературу з програми навчання.

Щоб захистити наших дітей від лівій індоктринації мусимо без проволочки діяти. До цього закликає нас Американська рада безпеки та наш інстинкт самозбереження.

УНІГУ про Україну

У широко розповсюджену каталогі новонадрукованих книжок видавництва Гарвардського Університету за весну 1984 року рекламують аж три нові видання Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету (УНІГУ). Це — праця проф. Богдана Струмінського „Псевдо-Мелешко, українська апокрифічна соймовая промова 1615-1618 рр.“ збірка доповідей під редакцією проф. Івана Коропського про „Дібрані вклади в економічну науку українських науковців“, і збірка статей, рецензійних оглядів й есеїв Ігоря Шевченка під заголовком „Вплив Візантії на східно-слов'янську культуру“.

Беручи до уваги, що пізніше року в осінньому гарвардському каталозі Українського Наукового Інституту дебютуватимуть трьома іншими новими публікаціями (проф. Гімкі „Соціалізм в Галичині...“, д-ра Мейса „Комунізм і дилеми національного визволення...“ та проф. Сисна „Між Польщею та Україною...“), то число всіх нових монографій, друкованих Українським Інститутом за академічний рік 1983-84 — шість томів з імпульсним досягненням.

Поява цих книжок є наслідком здійснювання планів і програм Українського Інституту, які є змістом основного задуму Українського Гарварду, щоб плекати на найвищому рівні живу науку про Україну. Наприклад, з нових публікацій три, що появились востаннє, — це оригінальні дослідження про окремі періоди історії України ХУІІІХХ ст.

В них не перевалковувано попередньо опублікованих відомостей чи гіпотез, а радше представлено самостійно створені синтези та аналізи, що їх зробили молоді автори на підставі автентичних першоджерел. Далі, одна книжка є в галузі джерелознавства. В ній („Псевдо-Мелешко...“) видруковано усі відомі тексти досліджуваної промови Мелешка з ХУІІІ ст., та другорядні тексти (з польських перекладів), як теж п'ять досі невідомих текстів, що їх відкрив Б. Струмінський. Подано всі тексти рядок за рядком, а англійський переклад, вказано на співвідношення між усіма текстами, подано мовну аналізу.

Ця монографія впроваджує у науковий світ малознані і невідомі джерельні матеріали, які творитимуть базу для дальших досліджень минулого нашої нації.

Друга книжка — це збір

доповідей з наукової конференції, яка відбулась в УНІГУ при кінці 1981 році, у програмі якої була аналіза праць українських економістів і з'ясування їхнього вкладу в економічні й споріднені науки. В книжці надруковано праці авторів українського та неукраїнського походження з-поза Гарварду. Розгляд наукової спадщини Тугана-Барановського, Слущкого, Лященка, Роздольського й інших українських економістів чи не вперше вказує на вагомі вклади цих науковців, що їх як правило не вважали за українців, у розвитку економічних наук. Таким спосібом вказується і українським співтворцям у цих науках.

Остання книжка — передрук важливих статей та оригінальних праць проф. І. Шевченка, які вперше зібрані в одному томі, має немале значення. Хоч зміст поданого матеріалу широкий і включає багато тем в додатку до виключно українських. Ця книжка зміцнює ім'я Українського Наукового Інституту, пов'язуючи його з досліджуванням Візантії і тим вказує на широкий підхід УНІГУ до українства. Ці дослідні перевів світової слави візантолог, проф. Ігор Шевченко, ім'я якого тісно пов'язане з Українським Інститутом. Також гідне відношення те, що книжка друкована Українським Інститутом в час, коли в совєтській Україні здекарифіковано багатьох українських візантологів і розгромлено центри досліджень Візантії. (Сьогодні такі дослідні виконують головові росіяни, або деколи українці, в рамках російських інституцій поза межами України).

Коли давніше існували побоювання, що УНІГУ не вив'яжеться зі своїх завдань, що не задовольнить сподівань української громади, яка так жертвенно помагала і помагає, щоб поставити цей Інститут на ноги, то можна спокійно твердити, що з такою односторонньою пролуцією наукових монографій (не включаючи кварталного журналу „Гарвардський український студі“ та інших періодичних видань Інституту) праця в УНІГУ йде повною парною вперед. Завдяки встановленню спеціальних видавничих фондів п-ва Дужих з Дітройту, д-ра Омельського з Клівленду, Я. Курдидика з Провіденс, Ровд Айленд, п-ва Мігачуків з Парми, Огайо, В. Юрковського з Нью Йорку, які уможливають видання соціальних публікацій, УНІГУ матиме запевнену багатолітню видавничу програму. З постійним зростом числа співробітників УНІГУ існує надія, що рівнож і зросте матеріальна база для видавничої діяльності. Таким способом буде уможливлене широкое популяризуванн української справи в науковому світі.

Д-р Роман Процик

Різне

PYSANKY

All preparations for making lovely traditional Ukrainian pysanky (hand decorated eggs) can be purchased by writing for our special pysanky order form to

HANUSEY MUSIC & GIFTS

244 W. Girard Avenue
Philadelphia, Pa. 19123
Tel.: (205) 627-3093, 627-0785

ALSO AVAILABLE... ready made pysanky, wooden Easter eggs, Easter cards in different languages. Scarfs for Easter food baskets.

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА
ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

TRADITIONAL
UKRAINIAN
COOKERY

by Savella Stechishin.

TRADITIONAL UKRAINIAN COOKERY
by Savella Stechishin
(Handling and postage charges
included) — \$14.00

New Jersey residents add 8% sales tax
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Now available:
additional copies of
The Ukrainian Weekly's
special issue on the

GREAT
FAMINE

The Ukrainian Weekly

Order by writing
or calling
The Weekly
at (201) 434-0237.